

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/109/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5915205130
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5915205130.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Panónska cesta 2, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 35 937 874, proti žalovanému: E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. X/X, K., zastúpenému splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom H. X, K., za účasti intervenienta na strane žalovaného: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 2.037,05 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalovaného a intervenienta proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/193/2015-161 zo dňa 11. januára 2017, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu v poradí prvom výroku, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 611,12 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v poradí treťom a štvrtom výroku o trovách konania zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti (vo výroku, ktorým súd konanie vo zvyšnej časti zastavil) zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Ružomberok rozsudkom č. k. 9C/193/2015-161 zo dňa 11.01.2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 611,12 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti konanie zastavil (výrok II.), žiadnej zo strán sporu ani intervenientovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznal (výrok III.) a žalovanému z dôvodu zavinenia na strane žalobcu priznal náhradu trov právneho zastúpenia za úkony právnych služieb - prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom zo dňa 23.12.2015 a odvolanie zo dňa 28.12.2015 a náhradu trov konania za súdny poplatok za odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/193/2015-10 zo dňa 01.12.2015 v rozsahu 11,88 % (výrok IV.).

V odôvodnení konšatoval, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 09.09.2015 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.037,05 eur a náhrady trov konania. Po skutkovej a právnej stránke žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.09.2012 spôsobil žalovaný dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k zraneniu poistenky žalobcu U. J., bytom v K.. Žalobca vynaložil na zdravotnú starostlivosť poskytnutú poškodenej náklady v celkovej výške 2.037,05 eur, ktorých náhradu si uplatňuje voči žalovanému podľa § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Písomným podaním zo dňa 24.08.2016 zobral žalobca žalobu v časti o zaplatenie sumy 1.425,93 eur späť z dôvodu čiastočného plnenie poskytnutého mu za žalovaného poisťovňou Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., titulom povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a navrhol, aby súd konanie v tejto časti zastavil.

Citujúc ust. § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení účinnom do 31.12.2016 (ďalej len „zákon č. 577/2004 Z. z.“) súd žalobe žalobcu v časti 611,12 eur vyhovel. Konštatoval, že právo podľa § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. je tzv. regresným právom, ktorým je právo zdravotnej poisťovne uplatniť si buď voči svojmu poistencovi nárok na úhradu za poskytnutú starostlivosť, ak sa mu poskytla v dôsledku porušenia liečebného režimu alebo užitia alkoholu, alebo inej návykovej látky, alebo uplatniť tento nárok voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia, ktoré nastalo u poistenca poisťovne, došlo zavinene protiprávnym konaním tejto tretej osoby. Jedná sa o hmotnoprávny nárok zdravotnej poisťovne voči osobám zodpovedajúcim za škodu, pričom zdravotná poisťovňa túto škodu uhradila z iného právneho dôvodu spôsobom upraveným v osobitných zákonoch (zákon č. 577/2004 Z. z.), preto sa nejedná o právo na náhradu škody v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/243/2009 zo dňa 30.06.2011). Pre vznik nároku žalobcu na regresnú náhradu je rozhodujúce, či žalobca vynaložil náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť svojmu poistencovi a súčasne skutočnosť, či k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia poistienkyne žalobcu došlo zavineným protiprávnym konaním žalovaného. Súd mal za preukázané, že žalobca vyplatil poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v súvislosti so zranením poškodenej vzniknutým pri nehode zavinenej žalovaným celkovo sumu 2.037,05 eur. Rovnako za preukázané mal súd aj splnenie druhej zákonnej podmienky pre vznik nároku žalobcu na predmetnú regresnú náhradu, skutočnosť, že k úrazu poškodenej U. J. došlo zavineným protiprávnym konaním žalovaného, ktorá skutočnosť vyplynula z trestného rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 8T/160/2013-425 zo dňa 13.01.2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 2To/24/2016-460 zo dňa 18.05.2016, ktorým bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, ktorým bol súd v zmysle § 193 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) viazaný.

Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného a intervenienta o potrebe zohľadnenia prípadného spoluzavinenia poškodenej na vzniku škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ktoré má podľa ich názoru za následok obmedzenie zodpovednosti. Ust. § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. v znení účinnom do 30.12.2016 upravuje osobitný regresný nárok zdravotnej poisťovne na náhradu nákladov vynaložených zdravotnou poisťovňou na zdravotnú starostlivosť, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca zdravotnej poisťovne došlo v dôsledku zavinenej protiprávneho konania tretej osoby. V danom prípade sa teda nejedná o nárok na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka, ale o nárok zodpovedajúci regresnému právu zdravotnej poisťovne za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, ktorú upravuje osobitný predpis. Uvedený nárok nie je právom na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka, ale má svoj pôvod vo verejnom práve, a to v systéme verejného zdravotného poistenia, keď právne predpisy verejného práva nemajú prečo upravovať inštitút spoluzavinenia. Takýmto právnym predpisom je vo vzťahu k eventualite určitej moderácie (súdom) vlastný prístup prostredníctvom odstránenia neprimeraných tvrdostí zákona, na ktorý prístup však konkrétne konajúci subjekt musí mať dané osobitné zákonné zmocnenie (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/343/2009, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/703/2015 zo dňa 31.05.2016, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/386/2013 zo dňa 26.02.2014). Pokiaľ žalovaný poukazoval na rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/71/2003, 2Cdo/91/2003 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/44/2011, súd poukázal na časovo novšie rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/343/2009, 1Cdo/70/2009, ktoré vo vzťahu k okamihu vzniku nároku na úhradu liečebných nákladov poisťovne v obdobných prípadoch konštatovali osobitnú povahu uvedeného nároku, ktorý nemožno stotožniť s nárokom na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že na uvedený nárok nemožno ako na nárok z verejného práva aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody týkajúce sa súkromnoprávných vzťahov.

Z uvedených dôvodov súd žalobe v časti o zaplatenie sumy 611,12 eur vyhovel a vo zvyšnej časti konanie z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby zastavil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 C. s. p. tak, že žiadnej zo strán sporu ani intervenientovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznal, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd vzhliadol v tej skutočnosti, že konanie v čase podania žaloby bolo z časti postihnuté procesnou vadou, a to prekážkou litispendencie. V prípade, ak by bolo konanie v čase podania žaloby zastavené, mal by žalovaný v spore úspech vo výške 55,94 % (t. j. v časti, v ktorej by konanie bolo zastavené) a po odpočítaní časti predmetu konania vo vzťahu, ku ktorému nebola námietka litispendencie vznesená žalovaným dôvodná (t. j. vo výške 44,06 % predmetu konania), by mal žalovaný celkový úspech 11,88 % predmetu konania. V trestnom konaní však bol žalobca so svojim

nárokom odkázaný na občianske súdne konanie (teda v konaní nenastala prekážka veci rozhodnutej) a po právoplatnom skončení trestného konania došlo zo strany intervenienta na strane žalovaného k čiastočnému plneniu žalovanej sumy v rozsahu 70 %, ohľadne ktorej zobral žalobca žalobu späť. Z takýchto skutkových okolností by podľa názoru súdu bolo vo vzťahu k žalovanému, ktorý v konečnom rozhodnutí nemá v spore úspech ani len čiastočný, neprímerane prísne, aby uhrádzal žalobcovi trovy konania a vzhľadom na podiel oboch strán sporu na vzniku a samotnom priebehu sporu sa podľa názoru súdu javí spravodlivým z dôvodov hodných osobitného zreteľa žiadnej zo strán sporu ani intervenientovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznať.

Pokiaľ sa žalovaný domáhal náhrady trov konania v súvislosti s úkonmi právnej služby - príprava a prevzatie zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom zo dňa 23.12.2015 a odvolanie zo dňa 28.12.2015, súd s poukazom na § 256 ods. 2 C. s. p., keďže žalobca procesne zaviniť predmetné trovy konania, ktoré by v prípade, ak by podal žalobu iba v tej časti, ktorá nebola totožná s uplatnením jeho nároku na náhradu škody v adhéznom konaní, nevznikli, dospel k záveru, že žalobca svojím konaním zaviniť uvedené trovy konania, ktoré vznikli v čase, kedy konanie v prejednávacom spore bolo v časti postihnuté prekážkou litispendencie. Vzhľadom na to, že námietka litispendencie žalovaného bola dôvodná iba v časti čo do zaplatenia 1.139,47 eur, t. j. v rozsahu 55,94 % konania a neúspešná v rozsahu 44,06 %, t. j. celkovo bola dôvodná v rozsahu 11,88 % (rozdiel 55,94 % a 44,06 %), súd v súvislosti s uvedenými dvoma úkonmi právnych služieb, ako aj náhrady trov konania v podobe súdneho poplatku za odvolanie zo dňa 28.12.2015, priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 11,88 % z predmetu konania.

2. Proti tomuto rozsudku čo do výroku IV. o trovách konania podal žalovaný odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku v tejto časti spočívajúcej v priznaní mu náhrady trov právneho zastúpenia za úkony právnych služieb prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom a odvolanie zo dňa 28.12.2015 a náhradu za súdny poplatok za odvolanie proti uzneseniu okresného súdu zo dňa 01.12.2015 v rozsahu 100 %.

Uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd vychádzal z názoru, že námietka litispendencie bola dôvodná iba v časti, preto priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 11,88 %. S týmto názorom súdu a právnym posúdením sa nestotožnil, majúť za to, že pokiaľ bola žaloba podaná nedôvodne (minimálne čo do rozsahu 55,94 % zo žalobou uplatnenej sumy), mal mu súd priznať nárok na náhradu trov konania minimálne v tomto rozsahu, nie v rozsahu 11,88 %. Žalobcovi však nič nebránilo uplatniť si celú sumu, ktorej zaplatenia sa domáhal, v adhéznom konaní v rámci prebiehajúceho trestného konania, preto tento jeho nesprávny postup nemôže ísť na jeho úkor. Poukázal tiež na to, že žalobca napriek tomu, že si uplatnil nárok na náhradu škody v adhéznom konaní, opomenul túto skutočnosť uviesť v podanej žalobe.

3. Proti rozsudku okresného súdu čo do výroku I., ktorým súd žalobe v časti vyhovel a výroku III. o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej zo strán konania a intervenientovi podal odvolanie i intervenient, ktorý sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku v tejto časti a zamietnutia žaloby, alternatívne jeho zrušenia v tejto časti a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nijakým spôsobom nevysporiadal s jeho námietkou, v zmysle ktorej nárok na náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť má zdravotná poisťovňa len v rozsahu, v akom sa tretia osoba podieľala svojím protiprávnym konaním na vzniku škody. Tretia osoba má povinnosť nahradiť žalobcovi náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť len v takom rozsahu, v akom je jeho zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutou zdravotnou starostlivosťou. Na náhradu dávok, ktoré boli poskytnuté žalobcom, avšak ich vznik nebol zapríčinený konaním tretej osoby v zmysle § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. účinného do 31.12.2016, žalobca nárok nemá, pretože s takouto skutočnosťou zákon vznik nároku voči tretím osobám nespája. Jednou z podmienok pre náhradu poskytnutých dávok v zmysle citovaného ustanovenia je príčinná súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním tretej osoby a vznikom škody na zdraví poistenca. Aj keď aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka o spoluvine poškodeného podľa názoru okresného súdu je vylúčená, konanie samotnej poistenkyne predstavuje významnú okolnosť majúcu vplyv na vznik poškodenia jej vlastného zdravia, pričom táto okolnosť sama osebe spôsobuje zníženie výšky nároku na náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť žalobcu voči tretej osobe podľa § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. Nárok na náhradu celej sumy za poskytnutú zdravotnú starostlivosť má preto zdravotná poisťovňa len vtedy,

ak jedinou a výlučnou príčinou poškodenia zdravia poistenca bolo konanie tretej osoby. Ak sa však na vzniku škody na zdraví poistenca podieľali viaceré príčiny, dochádza k obmedzeniu príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a vznikom škody na zdraví poistenkyne žalobcu. Porušenie povinností poistenkyňou žalobcu bolo konštatované v rozhodnutí okresného aj krajského súdu v trestnom konaní. Náklady vynaložené zdravotnou poisťovňou na zdravotnú starostlivosť poistenkyne tak neboli vynaložené len v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného, ale aj v dôsledku jej vlastného konania. V prípade nezohľadnenia konania poistenkyne, ktorá sa tiež podieľala na vzniku škody na svojom zdraví, by bolo tretej osobe znemožnené brániť svoje záujmy. Takýto výkon práva, ktorý bráni jednej zo sporových strán uplatniť svoje práva a núti ich k splneniu záväzku, ktorého výšku nemôžu ovplyvniť, napriek existencii právne významných okolností, je v rozpore s ust. § 3 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ súd prvej inštancie poukazoval na časovo novšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 343/2009 a 1Cdo 70/2009, tieto sa nezaobierajú otázkou príčinnej súvislosti medzi zavineným protiprávnym konaním tretej osoby a vyplatenými nákladmi za poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Z uvedeného dôvodu nemajú prednosť (ako novšie rozhodnutia) pred rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukázal (sp. zn. 2Cdo 91/2003, 5Cdo 71/2003) a v ktorých sa Najvyšší sú SR jednoznačne vyjadruje k podstate tohto sporu.

Intervenient k odvolaniu pripojil súhlas žalovaného s úkonmi intervenienta, vrátane podania odvolania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu intervenienta sa stotožnil s odvolaním intervenienta a dôvodmi, ktoré v podanom odvolaní uviedol.

Súhlasil s názorom intervenienta, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyšporiadal s námietkou intervenienta, v zmysle ktorej nárok na náhradu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť má zdravotná poisťovňa len v rozsahu, v akom sa tretia osoba podieľala svojim protiprávnym konaním na vzniku škody. Je tiež toho názoru, že výkladom ust. § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. účinného do 31.12.2016 možno dospieť jedine k záveru, že žalobca nemá nárok na úhradu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe, ak jej vznik nebol zapríčinený konaním tretej osoby - v tomto prípade je daná miera spoluúčasti poškodenej na vzniku škody, preto sa súd mal v konaní zaoberať touto skutočnosťou, čo však neurobil. Náklady vynaložené zdravotnou poisťovňou na zdravotnú starostlivosť poistenkyne neboli vynaložené len v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania, ale aj v dôsledku jej vlastného konania.

5. K odvolaniu žalovaného čo do výroku IV. o trovách konania nepovažoval intervenient za potrebné sa vyjadrovať, k vyjadreniu žalovaného k jeho odvolaniu uviedol, že vzhľadom na to, že žalovaný podporuje jeho argumentáciu v odvolaní žiada, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jeho odvolacím návrhom.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu intervenienta a žalovaného v celom rozsahu sa stotožnil s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie navrhol tento ako vecne správny potvrdiť.

K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu intervenienta podotkol, že žalovaný podal odvolanie len proti výroku IV. rozsudku okresného súdu a jeho vyjadrenie k odvolaniu intervenienta nemožno považovať za rozšírenie dôvodov odvolania žalovaného, nakoľko bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty na odvolanie.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359, § 360 ods. 2 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a tento podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C. s. p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, vyhodnotiac odvolania intervenienta, pokiaľ tento vytykal súdu nesprávne právne posúdenie a žalovaného ako dôvodné.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 4/2009).

9. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal voči žalovanému ako tretej osobe regresnej náhrady v zmysle § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2016, podľa ktorého má zdravotná poisťovňa právo uplatniť si voči poistencovi nárok na úhradu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, ak sa mu poskytla preukázateľne v dôsledku porušenia liečebného režimu alebo v dôsledku užitia alkoholu alebo inej návykovej látky, alebo voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca došlo jej zavineným protiprávnym konaním.

10. Citované ustanovenie § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. účinného do 31.12.2016 zakladá regresný nárok zdravotnej poisťovne voči tretím osobám, avšak len v prípade, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Zákonným predpokladom vzniku zdravotnej poisťovne podľa uvedeného ustanovenia je, že poisťovňa uhradila náklady poskytnutej zdravotnej starostlivosti v súvislosti s poškodením zdravia svojho poistenca, ktoré u poistenca nastalo v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb. V dôsledku úhrady týchto nákladov vzniká zdravotnej poisťovni nepochybne majetková ujma, ktorá je odškoditeľná pri splnení stanovených predpokladov. Preto uvedený regresný nárok, i keď nie je nárokom na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka, ako správne konštatoval i súd prvej inštancie a s ktorým záverom sa odvolací súd stotožňuje, je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu „škody“ vyplývajúcim z osobitného predpisu, konkrétne § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2016. Uvedené ustanovenie má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka. Pomer špeciality tohto ustanovenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku znamená, že právny vzťah, ktorého sa uvedené ustanovenie týka, sa v otázkach, ktoré nie sú ním upravené, riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka, vrátane ustanovení o náhrade škody.

11. Zdravotná poisťovňa má nárok na úhradu nákladov poskytnutej zdravotnej starostlivosti v súvislosti s poškodením zdravia svojho poistenca voči tretej osobe len v prípade ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca došlo jej zavineným protiprávnym konaním. Ak zdravotnej poisťovni vznikli v súvislosti s poškodením zdravia či úrazom poistenca náklady na zdravotnú starostlivosť, avšak úraz alebo poškodenie zdravia poistenca neboli zapríčinené zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, nemá zdravotná poisťovňa v zmysle citovaného ustanovenia regresné právo na náhradu nákladov poskytnutej zdravotnej starostlivosti (majetkovej ujmy na strane poisťovne). To znamená, že tretia osoba má povinnosť nahradiť náklady súvisiace s poškodením zdravia poistenca zdravotnej poisťovne len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia či úrazom poistenca, t. j. ktoré vznikli v dôsledku konania tretej osoby. V rozsahu, v akom sa na vzniku nákladov zdravotnej starostlivosti podieľali iné okolnosti, prípadne v akom rozsahu boli spôsobené spoluzavinením poistenca, tretia osoba nezodpovedá. Z uvedeného vyplýva, že aj pri nároku zdravotnej poisťovne na náhradu nákladov zdravotnej starostlivosti v súvislosti s úrazom alebo poškodením zdravia poistenca tretími osobami podľa citovaných ustanovení, treba skúmať mieru zavinenia poistenca, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nákladov zdravotnej starostlivosti, nemá tretia osoba voči zdravotnej poisťovni povinnosť nahradiť vynaložené náklady na zdravotnú starostlivosť poistenca. Aj pri posudzovaní regresného nároku zdravotnej poisťovne treba preto skúmať prípadné spoluzavinenie poškodeného majúce za následok obmedzenie zodpovednosti žalovaného. Keďže ust. § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. účinného do 31.12.2016 (ani iné ustanovenie citovaného zákona) neupravuje dôsledky vyplývajúce z prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, treba pri posudzovaní tejto otázky vychádzať z ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka upravujúceho zavinenie poškodeného na spôsobení škody. Možno teda konštatovať, že zdravotná poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu nákladov zdravotnej starostlivosti svojho poistenca v súvislosti s poškodením zdravia poistenca alebo jeho úrazom v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania v rozsahu podľa miery zavinenia. K uvedenému záveru dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo 91/2003 zo dňa 27.11.2003, sp. zn. 4Cdo 21/2004 zo dňa 26.05.2004, 5Cdo 71/2003 zo dňa 29.01.2004 či 3MCdo 19/2008 zo dňa 21.01.2009, ktoré síce boli vydané vo vzťahu k regresnému nároku Sociálnej poisťovne, avšak vzhľadom na obdobnú povahu uplatneného nároku sú plne aplikovateľné aj na prejednanú vec. Pokiaľ súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Cdo 343/2009 a 1Cdo 70/2009, je potrebné dať za pravdu intervenientovi, že uvedené rozhodnutia sa nezaoberali príčinou súvislosťou medzi zavineným protiprávnym konaním tretej osoby a vyplatenými nákladmi za poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Pokiaľ uvedené rozhodnutia konštatujú, že nárok na úhradu liečebných nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť je osobitným regresným nárokom, ktorý má samostatnú povahu a nie je nárokom na náhradu škody v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, s uvedeným sa odvolací

súd stotožňuje, nevylučuje to však záver, že vzhľadom na právo zdravotnej poisťovne na úhradu nákladov zdravotnej starostlivosti poistenca, ktoré vznikli v dôsledku „zavineneho“ konania tretej osoby, treba skúmať aj prípadné spoluzavinenie poškodeného (v rozsahu zavinenia poškodeného nemôže byť dané zavinenie tretej osoby). Odvolací súd zároveň dodáva, že otázku aplikácie ust. § 441, prípadne § 450 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní regresného nároku poisťovne riešil Najvyšší súd SR ako konkrétnu dovolaciu otázku (položenú ako otázku po právnej strane zásadného významu) vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo 71/2003 zo dňa 29.01.2004, ktoré bolo následne publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR pod č. 26/2005.

12. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pokiaľ súd prvej inštancie pri posúdení zavinenia tretej osoby vylúčil možnosť aplikácie všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu (konkrétne § 441 Občianskeho zákonníka), spočíva jeho rozhodnutie na právnom posúdení, ktoré odvolací súd nepovažuje za správne. V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci následne súd prvej inštancie nevenoval pri dokazovaní dostatočnú pozornosť všetkým rozhodujúcim okolnostiam (posudzovanie miery spoluzavinenia poškodenej) podstatným pre náležité zistenie skutkového stavu.

13. Ako dôvodné vyhodnotil odvolací súd aj odvolanie žalovaného čo do výroku IV. napadnutého rozsudku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku v tejto časti vyplýva, že súd žalovanému priznal náhradu zavinených trov konania v rozsahu 11,88 %, zohľadniac úspech a neúspech žalovaného pri vznesení námietky litispendencie (a teda i úspech či neúspech žaloby v čase jej podania). Pre rozhodovanie o náhrade trov konania v zmysle § 256 ods. 2 C. s. p. však pomer úspechu či neúspechu nemá relevanciu, tu sa posudzuje len zavinenie tej - ktorej strany na vzniku trov konania. Úspech či neúspech strán konania sa posudzuje len v rámci rozhodovania o trovách konania v zmysle § 255 C. s. p.

14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, vrátane výrokov o náhrade trov konania. V novom konaní súd prvej inštancie opätovne posúdi nárok uplatnený žalobou, a to aj v kontexte vyššie uvedeného. V novom rozhodnutí okresný súd opätovne rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

15. Vo zvyšnej časti (vo výroku, ktorým súd konanie vo zvyšnej časti zastavil), ktorá nebola napadnutá odvolaním, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)